

Nr 190.

Av herr **Pettersson** i Rosta **m. fl.**, *angående införande av s. k. organbesiktning å orter, där köttbesiktningstvång föreligger.*

I kungl. kungörelsen den 30 november 1934 (nr 558) om besiktning och stämpling av kött m. m. enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus stadgas i § 3, mom. 2 att »på framställning av stadsfullmäktige eller däremot svarande myndighet inom område, varest köttbesiktningstvång är gällande, vill Konungen taga i övervägande, huruvida för området må föreskrivas organtvång, innebärande att färskt kött i vanlig bemärkelse, som inom området saluhålles, utbjudes, användes eller förvaras på sätt som omförmäles i 2 § lagen angående köttbesiktning och slakthus, skall — med i 3 mom. angivet undantag — vid föreläggande till besiktning vara naturligt förenat med lungor, hjärta och lever samt i fråga om kött av svin även med huvud».

Den 1 januari 1937 var organtvång gällande i 153 av rikets 275 kommuner med köttbesiktningstvång. Som synes ha över hälften av de kommuner, som infört köttbesiktningstvång hittills försäkrat sig om den förstärkta kontroll, som organtvång innebär. Den veterinära fackkunskapen är sedan länge enig om att en betryggande kontroll ej vinnes med besiktning utan organ. Medicinalstyrelsen har i remissyttrande den 23 februari 1923 fattat ståndpunkt till frågan och därvid obetingat tillstyrkt införande av obligatoriskt organtvång i alla samhällen med köttbesiktningstvång. — Förutvarande chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför i propositionen till nuvarande slakthuslag (Kungl. Maj:ts prop. nr 31 år 1934 sid. 53—54) i sin sammanfattning av remissyttranden över frågan om organtvång att »de önskemål, vilka framförts därom att all köttbesiktning borde vara förbunden med organtvång, ingalunda kunna anses oberättigade».

Det motstånd, som på en del håll rests mot införande av allmänt organtvång, har ej riktats mot metoden som sådan — om dess stora fördelar torde numera alla vara eniga — utan gentemot en del andra olägenheter, som påståtts vara förknippade med densamma. Vid längre kötttransporter sommartiden har såsom det framhållits, det ofta hänt, att de vidhängande organen åstadkommit skada å tillhörande kött. Det måste medgivnas, att vid otillfredsställande emballering så i mågna fall skett vid lägre transporter. Men frågan kan nu anses ha kommit i ett annat läge. Sedan den nya slakthuslagen tillkommit med bestämmelser om att fr. o. m. den 1 januari 1939 kött ej må saluföras inom område med slakthustvång med mindre djuret slaktats i offentligt slakthus eller i kontrollslakteri, komma dessa långväga transporter av obesiktigat kött, som ägt rum till de åtta större städer, vilka ha slakthus-

tvång, att försvinna. Detta kött kommer då att ersättas av sådant, som är slaktat och besiktigat i kontrollslakterierna. De ovan nämnda olägenheterna som äro förenade med transporten av kött med vidhängande organ bortfalla således i fråga om tillförseln till dessa våra största konsumtionsorter. I och med att nya kontrollslakterier inrättas minskas även i stort sett tillförseln till våra köttbesiktningsbyråer, vilka i allmänhet återtaga sin ursprungligen avsedda roll som köttkontrollstationer av *lokal* natur. Detta gör att de här ifrågakommande transportererna bliva till väglängden tämligen korta. Den alltjämt fortgående förbättringen av landsbygdens kommunikationsväsen gör att dessa transporter även till tiden bliva kortare, allt faktorer, som medverka till att tidigare framförda invändningar mot vådorna av transportskador icke längre kunna anses ha fog för sig.

Vid de sjukdomar, som förekomma hos våra slaktdjur, ha de sjukliga förändringarna till största delen sitt säte i organen. Då man vet att många av dessa sjukdomar, bl. a. tuberkulosen, äro av sådan natur att köttet i många fall kan godkännas efter kassation av de sjukligt förändrade organen, uppställer sig frågan hur det då förfares med dessa organ å sådana orter där organtvång ej är gällande. Köttet införes nämligen här till besiktning under det att organen ej bli föremål för någon som helst kontroll. Som här ifrågavarande organ — lungor, lever och hjärta — ha ett icke obetydligt saluvärde, är det allmänt bekant att dessa varor säljas å orter där köttbesiktningstvång icke är gällande antingen i oberett skick eller i form av charkuterivaror. Det blir då landsbygdens befolkning, som här får tjäna som konsumenter av dessa varor, vilka till en mycket stor procent måste betecknas som hälsovådliga. Detta förhållande, att vissa delar av landsbygden sålunda få tjäna som avstjälpningsplats för vissa mindervärdiga eller hälsovådliga varor och att det, som av hygieniska skäl ej skulle kunna försälas för konsumtion åt stadsbefolkningen, kan utan lagligt hinder försälas för konsumtion åt landsbefolkningen, är något som varje rättänkande person måste reagera emot.

En förordning om införande av obligatoriskt organtvång vid våra köttbesiktningsbyråer skulle medföra först och främst att köttkontrollen i sin helhet bleve mera betryggande. Dessutom skulle enhetliga bestämmelser för köttkontrollen bliva rådande inom alla områden med köttbesiktningstvång. Slutligen skulle möjligheter beredas att oskadliggöra alla dessa sjukliga organ, som med nuvarande förhållanden faktiskt gå till konsumtion.

Som ett led i samhällets strävan att förbättra livsmedelshygienen och att bereda sina medborgare största möjliga skydd i hygieniskt hänseende borde en sådan åtgärd hälsas välkommen av alla samhällsgrupper — alla äro vi ju konsumenter.

Av praktiska skäl torde det vara lämpligt att en ev. förordning om obligatoriskt organtvång trädde i kraft den 1 januari 1939, d. v. s. samma dag som slakthuslagens stadgande om förbud mot införsel till slakthusstäderna av kött från djur, som ej nedslaktats vid slakthus eller å kontrollslakteri, träder i kraft.

I anslutning till ovanstående anhålles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådan ändring i kungl. kungörelsen den 30 november 1930 om besiktning och stämpling av kött m. m. att i orter där köttbesiktningstvång föreligger denna alltid skall ske i form av s. k. organbesiktning.

Stockholm den 22 januari 1937.

Ivar Pettersson,
Rosta.

T. Wolgast.

Emil Bengtsson.

Nestor Hammarlund.

Anders Pettersson,
Dahl.

Gust. E. Andersson
i Södergård.

K. A. Westman.

Oscar Andersson,
Torngård.

